

ODLUKA I NALAZI

Datum usvajanja: 19. oktobar 2016. godine

Slučaj br. 2014-37

Y.B.

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 19. oktobra 2016. godine sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gđa Elka ERMENKOVA, član

Uz asistenciju
Gđin John Ryan, viši pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

PROCEDURE

1. Shodno članu 13(3) Pravilnika o radu Komisije, predsedavajući Komisije, gđa Magda Mierzewska, učestvovala je u donošenju odluke povodom datog slučaja elektronskim putem.
2. Žalba je registrovana 29. septembra 2014. godine. Gđin Guénaël Mettraux je zatražio izuzeće tako da nije učestvovao u razmatranju slučaja shodno pravilu 12. par. 1(1) pravilnika o radu Komisije. Zbog odlaska gđe Katje Dominik iz Komisije, shodno pravilu 11(2) i 14(2) Pravilnika o radu Komisije, gđa Elka Ermenkova, rezervni član iste stupila je na njeno mesto.
3. Dana 04. februara 2015. godine, komisija je odlučila da o žalbi obavesti Šefa Misije EULEX-a na Kosovu (čitaj ŠM), pozvavši ga da

pošalje pisanim putem zapažanja o žalbi. Takođe je odlučeno da se ispita osnovanost žalbe kao i prihvatljivost iste (shodno člana 30. Paragrafa 1. i 2. Pravilnika o radu Komisije).

4. Zapažanja ŠM-a su primljena 29. aprila 2015. godine. Nakon toga su saopštena žaliocu radi dobijanja njegovih daljih zapažanja.
5. Dana 05. juna 2015. godine, žalilac je poslao svoja zapažanja, koja se naknadno prosleđena ŠM-u radi informisanja.
6. ŠM je 31. avgusta 2015. godine podneo naknadna zapažanja kao odgovor na žaliočeve komentare.
7. Kako bi zaštitili privatnost i identitet žalioca, Komisija je odlučila, *proprio motu*, da izbriše ime žalioca iz konkretne odluke (u skladu sa članom 46. Pravilnika o radu Komisije). U budućće će se oslovljavati sa Y.B.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

8. Dana 04. jula 2014. godine EULEX-ov tužilac u kancelariji specijalnog tužioca Republike Kosovo (STRK) podigao je optužnicu protiv izvesnog N.K. u Osnovnom Sudu u Prištini. Optužen je za organizovani kriminal, teško ubistvo i razne druge prekršaje u vezi droge.
9. Ime žalioca se pojavilo u optužnici. Tačnije, navedeno je da je N.K. "u saučesništvu" sa žaliocem i nekoliko drugih osoba "organizovao, utvrdio, nadgledao, upravljao i/ili vodio ovu Strukturiranu i organizovanu kriminalnu grupu (OKG) ili je aktivno učestvovao u ovoj OKG, znajući da će njegovo učešće u istoj doprineti izvršenju teških krivičnih dela ubistva protiv rivalskog gangsterskog boss-a [R.D.] (...)". Dalje se navodi da je N.K. "održao nekoliko sastanaka sa [žaliocem i drugim osobama], u Bosni i Hercegovini. Učesnici sa pomenutih sastanaka su oformili jednu Organizovanu strukturiranu kriminalnu grupu koja je radila na planu, zaveri i ubistvu [sic] rivala gangsterskog boss-a, R.D. (...)". Pored toga, optužnica se odnosila na svedočenje jednog od svedoka, koji je tvrdio da je žalilac imao razloga da mrzi žrtvu pošto je dotični bio u vezi sa žaliočevom ženom pre nego što se udala. Tužilac je takođe zatražio da žalilac, zajedno sa određenim brojem drugih lica, bude pozvan na glavni pretres kao svedok.
10. Dana 14. jula 2014. godine, tokom prvog saslušanja pred Osnovnim Sudom u Prištini, STRK tužilac je pročitao optužnicu protiv N.K. sa

sadržajem koji je u tekstu gore ukratko opisan. U tom trenutku tekst nije u celosti bio objavljen, ali je naširoko bio praćen medijima na Balkanu. Štaviše, tužilac je razgovarao sa medijima i izjavio za *Al Jazeera* da je žalilac saradivao sa N.K. i oformio jednu organizovanu kriminalnu grupu zajedno sa još nekoliko drugih osoba.

11. Dana 01. septembra 2014. godine, žalilac je Osnovnom Sudu u Prištini podneo poverljiv zahtev da se njegovo ime izbriše iz optužnice protiv N.K.-a. On je takođe zatražio da se u javnosti pojasni da on nije bio osumnjičeni ili optuženi u datom slučaju i zatražio je da se tužiocu naloži da istraži da li je proces u ovom slučaju podrivan lažnim ili pogrešnim dokazima.
12. Dana 02. septembra 2014. godine, celokupna optužnica, koja je verovatno procurila, objavljena je na internetu na veb-stranici projekta za prijavu organizovanog kriminala i korupcije.
13. Dana 09. septembra 2014. godine, tužilac STRK-a podneo je poverljiv odgovor Osnovnom Sudu. On je zatražio od suda da odbaci zahtev žalioca kao neprihvatljiv zbog nedostatka stanovišta.
14. Dana 12. septembra 2014. godine, Osnovni Sud u Prištini potvrdio je optužnicu protiv N.K. i predao predmet za suđenje.
15. Dana 22. septembra 2014. godine, žalilac je Osnovnom Sudu u Prištini podneo zahtev za uvođenje mere zaštite svedoka. On je naveo da su mu upućene pretnje, kao i da su njegova supruga i sin pretrpeli ozbiljne psihičke probleme zbog objavljivanja optužnice.
16. Dana 04. decembra 2014. godine, Osnovni Sud u Prištini je naložio da u daljim predstavljajima i objavljivanjima tačaka protiv optuženog N.K. "neće uključivati imena osoba koje su navodno od strane tužilaštva ne-optuženi saizvršioци u optužnici", uključujući kako pismene tako i usmene oblike. Sud je, *između ostalog*, izjavio da "percepcija optužnice od strane javnosti mora da je bila veoma štetna po [žalioca] pošto se optužnica kako je formulisana od strane tužioца lako može shvatiti na način da je on u najmanju ruku optužen u datom slučaju". Sud je odbio zahtev za uvođenje mere zaštite kao neosnovan kao i sve ostale zahteve žalioца kao neprihvatljive.
17. Glavno saslušanje u dotičnom slučaju protiv N.K. održalo se 16. januara 2015. godine. Tužilac STRK-a izneo je svoju uvodnu izjavu i spomenuo žalioce u nekoliko navrata i aludirao na njegovu navodnu ulogu u zaveri u ubistvo R.D. On je, *između ostalog*, izjavio da "dokazi u ovom slučaju će dokazati da je optuženi [N.K.] upravljao, organizovao i finansirao zajedno sa [žaliocem] ubistvo R.D.-a" Tužilac je takođe predstavio nekoliko mapa koje sadrže navodno organizovanu kriminalnu grupu za ubistvo R.D.-a sa slikom žalioца.
18. Postupak za slučaj protiv N.D. je na čekanju.

19. Žalilac i još dve osobe uhapšeni su u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, dana 25. januara 2016. godine pod optužbom za ometanje pravde (pokušaj da se izvrši pritisak nad svedokom u slučaju N.K.).

II. RELEVANTAN PRIMENLJIV ZAKON

Udruženi postupak

20. Članovi 2. i 3. Udruženog Postupka Saveta 2008/124/CFSP koji datira od 04. februara 2008. godine povodom Misije Vladavine Prava Evropske Unije na Kosovu, EULEX KOSOVO (u tekstu: Udruženi Postupak), u svojim relevantnim delovima, glasi kao što sledi:

Član 2. Izjava Misije

EULEX KOSOVO pomaže kosovskim institucijama, pravosudnim organima i organima gonjenja u njihovom napretku ka održivosti i odgovornosti i u budućem razvijanju i jačanju nezavisnog multietničkog pravosudnog sistema i multietničke policije i službe carine, obezbeđujući da ove institucije budu bez političkog uticaja i da su privržene međunarodno priznatim standardima i najboljoj evropskoj praksi.

EULEX KOSOVO, u punoj saradnji sa Programima Evropske Komisije za Pomoć, ispunjavaće svoj mandat preko praćenja, podučavanja i savetovanja, dok će zadržati određene izvršne odgovornosti.

Član 3. Zadaci

Kako bi ispunili izjavu Misije navedenu u članu 2. EULEX KOSOVO će:

- (a) nadgleda, prati i savetuje nadležne kosovske institucije u svim oblastima vezanim za šire polje vladavine prava (uključujući službu carine), zadržavajući određene izvršne nadležnosti;
- ...
- (d) obezbeđuje da slučajevi ratnih zločina, terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, među-etničkog kriminala, finansijskog/privrednog kriminala i ostala krivična dela budu pravilno istražena, krivično gonjena, da se donesu pravilne presude i iste budu sprovedene, u skladu sa zakonom na snazi, uključivanjem, kao odgovarajuće, međunarodnih istražitelja, tužilaca i sudija zajedno sa kosovskim istražiteljima, tužiocima i sudijama ili samostalno, i preduzimanjem mera uključujući, kao odgovarajuće, stvaranje struktura saradnje i koordinacije između policije i organa tužilaštva;
- (e) doprinosi jačanju saradnje i koordinacije u celom pravosudnom procesu, naročito u oblasti organizovanog kriminala;
- (f) daje doprinos borbi protiv korupcije, prevare i finansijskog kriminala;

Zakonik o krivičnom postupku

Član 221. Molba za meru zaštite ili anonimnost

1. U bilo kojoj fazi postupka, državni tužilac, okrivljeno lice, branilac, oštećena strana, svedok saradnik ili svedok mogu da podnesu pisanu molbu nadležnom sudiji za određivanje zaštitne mere ili naredba za anonimnost ako postoji ozbiljan rizik po oštećenog, svedoka saradnika ili svedoka člana njegove ili njene porodice.

2. Molba sadrži izjavu o činjeničnim navodima. Nadležni sudija stavlja molbu i izjavu u zapečaćeni koverat i samo nadležni sudija u toj fazi postupka i državni tužilac mogu da imaju uvid u zapečaćeni sadržaj.
3. Posle prijema molbe, nadležni sudija može da naredi odgovarajuće zaštitne mere za oštećenog, svedoka saradnika ili svedoka, ili ako smatra da je to neophodno pre nego što donese odluku o molbi, da sazove zatvoreno saslušanje da bi dobio dodatne informacije od državnog tužioca, okrivljenog lica, branioca, oštećenih lica, svedoka saradnika ili svedoka. U slučaju da je po molbi doneta naredba shodno članovima 223. i 224. ovog zakona, nadležni sudija saziva saslušanje na zatvorenom zasjedanju.
4. Nadležni sudija može da donese naredbu za zaštitnu meru ili naredbu za anonimnost oštećenog, svedoka saradnika ili svedoka kada on ili ona zaključi da:
 - 4.1 Postoji ozbiljan rizik po oštećenog, svedoka saradnika ili svedoka ili člana njegove ili njene porodice; i
 - 4.2 Zaštitna mera je neophodna da bi se sprečio ozbiljan rizik po oštećenog, svedoka saradnika ili svedoka ili člana njegove ili njene porodice.
5. Državnog tužioca o bilo kojoj molbi koju je podnelo okrivljeno lice, branilac, oštećena strana, svedok saradnik ili svedok obaveštava nadležni sudija i ima pravo da daje preporuke i izjave u vezi sa činjenicama nadležnom sudiji na saslušanju ili pisanim putem ako nadležni sudija nije naredio saslušanje.

ZAKON

Mandat komisije (Pravilo 25. § 1 Pravilnika o radu)

21. Kao stvar materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente za ljudska prava koji su 29. oktobra 2009. godine definisani EULEX-ovim Konceptom Odgovornosti o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebne važnosti za rad Komisije jesu Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodna povelja o građanskim i političkim pravima koje određuju minimalne standarde za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti moraju da garantuju u svim demokratskim pravnim sistemima.
22. Pre razmatranja osnovanosti žalbe Komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume prihvatljivosti kao što su formulisani u pravilu 29. Pravilnika o radu Komisije.
23. ŠM smatra da su podizanje optužnice i uvodno izlaganje od strane tužioca deo i „najčešće moguće zamisliv element“ sudskog postupka pred jednim sudom na Kosovu. Prema njegovim rečima, žalba stoga spada izvan pravne nadležnosti Komisije i treba biti odbijena kao neprihvatljiva, shodno Pravilniku o radu i OPLAN-u.
24. Žalilac tvrdi da je komisija ranije konstatovala da „postupci tužilaca EULEX-a preduzeti tokom ispitivanja slučaja (...) spadaju unutar sfere

mandata Komisije“ i ako su „počinjeni tokom istražne faze krivičnog postupka ne trebaju se smatrati da čine deo „sudskog postupka““.

25. Komisija ponavlja da shodno pravilu 25. paragraf 1. iz Pravilnika o radu, Komisija može da ispita jedino žalbe koje se odnose na kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata.
26. Komisija ponavlja da postupci ili propusti koji se mogu pripisati tužiocima tokom istražne faze krivičnog postupka ne moraju se smatrati kao da su počinjeni u smislu „sudskog postupka“. Postupci preduzeti od strane EULEX-ovog tužioca preduzeti tokom ispitivanja predmeta deo su izvršnog mandata EULEX-a na Kosovu i prema tome spadaju unutar mandata komisije makar do vremena kada je optužnica podignuta pred sudom nadležnim da ispita osnovanost slučaja (vidi, *Thaqi protiv EULEX-a*, br. 2010-02, od 14. septembra 2011. godine, §§ 63-64).
27. Osim toga, komisija je utvrdila da se ne može isključiti mogućnost da bi mogla biti nadležna da oceni postupke EULEX-ovih tužilaca u krivičnim istragama čak i ako su one predmet sudskog razmatranja. Komisija bi bila nadležna da ispita takve postupke i odluke, na primer, gde predmetno pitanje postupaka i odluka koji/e su predmet takvih razmatranja dotiče i pitanje ljudskih prava. Komisija bi jedino intervenisala kada i gde tvrdnje kršenja ljudskih prava pripisane tužiocu nisu u potpunosti rešene od strane nadležnih pravosudnih organa vlasti (vidi *E protiv EULEX-a*, 2012-17, od 30. avgusta 2013. godine, § 22; *Z protiv EULEX-a*, 2012-06, od 10. aprila 2013. godine, § 34).
28. U konkretno ovom slučaju, Osnovni Sud u Prištini je 04. decembra 2014. godine naložio da predstavljanje i objavljivanje tačaka optužnice protiv N.K. ne treba da sadrži imena osoba koje, kako se navodi, nisu optuženi saučesnici u optužnici. Međutim, nalog je izdat nakon što je optužnica podignuta i postala dostupna javnosti i nakon što je tužilac nazvao žalioca kao „saizvršioca“ u zločinima i članom organizovane kriminalne grupe u svojim kontaktima sa medijima.
29. Komisija ne može a da ne napomene da je, ma koji god postupak da je Osnovni sud preduzeo, već bilo prekasno da se promeni tužiočev postupak i posledice tog postupka. Navodna povreda prava žalioca je već bila načinjena samim podnošenjem optužnice. Prema tome, ne može se zaključiti da je mešanje u prava žalioca nastalo u smislu „sudskog postupka“, niti da li su ista u potpunosti rešena od strane Osnovnog suda (vidi, takođe, odluka u *E protiv EULEX-a*, gore navedena, § 24.). S obzirom na gore navedeno, Komisija smatra sebe kompetentnom da ispita žalbu.

Navodna kršenja članova 2. i 3. Konvencije

Žalbe

30. Žalilac tvrdi da je objavljivanjem njegovog imena u optužnici kako kao navodnog saizvršioca a tako i kao svedoka, tužilaštvo izložilo njega kao i njegovu porodicu opasnosti po život i fizičku bezbednost. Stoga proizilazi povreda članova 2. i 3. Konvencije, koja glasi kao što sledi:

Član 2. Pravo na život

31. 1. Pravo na život svake osobe zaštićeno je zakonom. Niko ne može biti namerno lišen života, sem prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za zločin za koji je ova kazna predviđena zakonom

....

Član 3. Zabrana mučenja

Niko ne sme biti podvrgnut mučenju, ili nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

32. Žalilac tvrdi da uprkos tome što je poznato da ovaj slučaj može izazvati probleme zaštite svedoka, tužilac EULEX-a nije preduzeo nikakvu procenu rizika niti je preduzeo nikakve korake kako bi osigurao bezbednost potencijalnog svedoka. On je naveo da je izlaganje optužnice javnosti imalo značajne posledice po dobrobit i bezbednost kako njega tako i njegove porodice. Njemu su upućene pretnje a njegova supruga i sin su pretrpeli psihičke probleme zbog objavljivanja optužnice.

Procena komisije

33. Komisija ponavlja da prva rečenica člana 2. nalaže vlastima ne samo da se uzdrže od namernog i nezakonitog oduzimanja života, već i da preduzme odgovarajuće korake kako bi zaštitili živote onih koji su pod njihovom pravnom nadležnošću (vidi, među mnogim drugim organima, *L.C.B. protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, od 09. juna 1998. godine, par. 36, Izveštaji o presudama i odlukama 1998-III)
34. Komisija zaključuje da dokazi koji su joj predstavljeni nisu dovoljni da bi se zaključilo da je život žalioca ili njegovih rođaka ugrožen kao posledica postupanja koje se može pripisati EULEX-u. Prema tome, komisija zaključuje da deo žalbe koji se odnosi na navodno kršenje člana 2. Konvencije od strane EULEX-a nije osnovano i stoga je neprihvatljivo (uporediti, npr., *W protiv EULEX-a*, br. 2011-07, odluka o prihvatljivosti od 05. oktobra 2012. godine).
35. Što se tiče žalbe u vezi člana 3., Komisija konstatuje da zlostavljanje mora da dostigne minimalni nivo ozbiljnosti da bi spadalo u okviru ove odredbe (vidi, među mnogim drugim organima, Evropski sud za ljudska prava (ESLJP), *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva* presuda od 18. januara 1978. godine, Serije A br. 25, str. 65, § 162; *Iwańczuk protiv Poljske*, br. 25196/94, § 50, od 15. novembra 2001. godine).

36. Komisija priznaje da su podnosilac žalbe i njegova porodica možda pretrpeli strah i bol nakon saznanja o sadržaju i javnom eksponiranju optužnice. Međutim, Komisija nije ubedena da je njihova duševna patnja dostigla minimalni nivo ozbiljnosti kako bi spala u okvir člana 3. Konvencije. Žalbe su stoga očigledno neosnovane i, shodno tome, neprihvatljive.

Navodno kršenje člana 8. Konvencije

Žalbe

37. Žalilac tvrdi da su postupci tužioca iz EULEX-a doprineli povredi njegovog prava na privatni život što uključuje i njegovu reputaciju. Prema tome, glasi da je EULEX prekršio član 8. Konvencije, koji glasi kao što sledi:

Član 8. Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života

1. Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i (...) života
2. Javne vlasti neće se mešati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

Podnesci stranaka

38. U svojim podnescima, ŠM priznaje da je žalilac, zajedno sa ostalim osobama, naveden u optužnici da je osumnjičen za učešće u jednoj organizovanoj kriminalnoj grupi. Međutim, nigde nije navedeno da je on optužen ili da je osuđen za bilo koje krivično delo; njemu je samo dat status svedoka u slučaju. Kada se u optužnici govori o podnosiocu žalbe, tužilac je zaključio da je neophodno da, izuzev N.K.-a, ostale osobe pojedinačno spomene kako bi sudu pružio priliku da sazna sve činjenice i uloge tih pojedinaca za zločine za koji je N.K. optužen. Imajući u vidu odnos podnosioca žalbe sa N.K.-om, za tužioca bi bilo nemoguće da predstavi dokaze bez spominjanja imena žalioaca u optužnici i tokom suđenja. Na početku suđenja, kada su čitane tačke optužnice protiv optuženog, tužilac nije spomenuo ime žalioaca. On je to uradio tokom svog uvodnog izlaganja, ali to nije bilo zabranjeno od strane suda.
39. Što se tiče navodnog kršenja člana 8. Konvencije, ŠM je izjavio da je tužilac ukazao na žaliočevu ličnu informaciju kako bi sklopio efikasnu optužnicu protiv N.K.-a, optuženog za ubistvo. Prema tome, njegovi postupci su poslužili legitimnoj svrsi sprečavanja nereda ili krivičnog dela i zaštite prava drugih unutar značenja člana 8. Konvencije. ŠM dalje tvrdi da je spominjanje žalioaca i ukazivanje na njegove lične informacije bilo potrebno i neophodno kako bi se N.K. efikasno

krivično gonio. Posledice spominjanja imena žalioaca su takođe ublažene naknadnom odlukom Osnovnog Suda, gde je jasno stavljeno do znanja da žalilac nije ni okrivljeni a ni optuženi na suđenju N.K.-u. Pored toga, kao što se često navodi u praksi rada Evropskog Suda za ljudska prava, žalilac kao javna ličnost morao je da pretrpi jedan viši nivo mešanja u njegov privatni život nego neka „obična osoba“.

40. Žalilac je naveo da je optužnica bila prepuna ličnih napada na njega i to toliko ozbiljnih da prete da ugroze njegov lični integritet. Konstatovano je, između ostalih kleveta i neosnovanih navoda, da je žaliočeva supruga bila u vezi sa žrtvom ili da je postojao dokaz da je žalilac sarađivao sa „neprijateljem“ tokom rata. Navođenje stvari kao što su ove spomenute u optužnici stvaraju utisak da sa sobom nose određenu težinu. Takvi navodi mogu biti pogubni u etnički opterećenom okruženju jedne posle-ratne države.
41. On dalje tvrdi da niti je ukazivanje na njega kao saizvršioca, kao ni navodni lični odnos njegove supruge, poslužilo legitimnom cilju sprovođenja efikasne istrage, unutar značenja člana 8. Konvencije. Samo zato što je dokaz relevantan, ne mora da znači da je morao da se spomene u optužnici. Čak iako je predstavljen pred sudom, nije bilo potrebe da tužilac spominje puna imena ne-optuženih saizvršilaca. Ništa nije sprečavalo tužioca da koristi pseudonime, što je dobro poznata i rasprostranjena praksa u ozbiljnim krivičnim postupcima. Pored toga, navodni motiv za zločin nije bila relevantna materijalna činjenica koja se trebala spomenuti u optužnici.
42. Žalilac je izjavio da nijedno mešanje u njegovu privatnost od strane tužioca nije poslužilo legitimnom cilju na jedan proporcijalan način. Čak i ako se prihvati legitimnost cilja da se preduzme krivična istraga sa kasnijim krivičnim gonjenjem za ubistvo, to ne znači da je u konkretnim okolnostima slučaja bilo neophodno mešanje u prava žalioaca. Umešanost je bila daleko veća od bilo koje očigledne koristi i, prema tome, nije bila srazmerna cilju ka kom se težilo.
43. Žalilac je naveo da pravo za očuvanje reputacije jedne osobe zahteva mnogo jaču zaštitu od one koju je Šef Misije naveo, kao što se može videti iz prakse rada Evropskog Suda za ljudska prava. Štaviše, šteta naneta nečijoj reputaciji razlikuje se u zavisnosti od pojedinca i njihovog stava. U konkretno ovom slučaju, žaliočevo ime je spomenuto u optužnici u trenutku kada je on najavio svoje učešće na predsedničkim izborima, samim tim naneta mu je veća šteta po njegovoj reputaciji.

Procena Komisije

44. Komisija ponavlja da prema praksi rada Evropskog Suda za ljudska prava, reputacije jedne osobe čini deo prava na poštovanje privatnog života, prema tome zaštićena je članom 8. Konvencije (ESLJP,

Chauvy i ostali protiv Francuske, br. 64915/01, § 70, ESLJP 2004-VI, *Pfeifer protiv Austrije*, br. 12556/03, § 35).

45. Međutim, kako bi se član 8. mogao upotrebiti, napad na čast i reputaciju jedne osobe mora da sadrži određen nivo ozbiljnosti (vidi, između ostalog, *A. protiv Norveške*, br. 28070/06, § 64, od 09. aprila 2009. god.; *Sidabras i Džiautas protiv Litvanije*, br. 55480/00 i 59330/00, § 49, ESLJP 2004-VIII). Komisija je konstatovala da postoji određen broj slučajeva koji se tiču izjava sačinjenih tokom istrage ili tokom sudskog postupka gde je Sud zaključio da je bilo mešanja u prava na privatni život žalilaca (vidi, na primer, *Sanchez Cardenas protiv Norveške*, br. 12148/03, § 33, od 04. oktobra 2007. god.; *Mikolajová protiv Slovačke*, br. 4479/03, § 57, od 18. januara 2011. god.).
46. Konkretno u ovom slučaju, u optužnici je ukazano da je žalilac učestvovao u organizovanoj kriminalnoj grupi kako bi ubio „mafijaškog šefa rivala“ što čini ozbiljan krivični prekršaj (vidi par. 9. gore). Izjava formulisana pod takvim uslovima u jednoj zvaničnoj optužnici čini se da vodi ka potvrđivanju da je žalilac počinio spomenute zločine, iako on nije krivično gonjen u krivičnom postupku o kome se ovde govori (iako je uhapšen u Bosni i Hercegovini u vezi drugog krivičnog prekršaja). Inače je u drugim delovima navedeno da je supruga žalioca bila „u vezi“ sa žrtvom pre nego što se udala za žalioca (vidi par. 9. gore). Otkrivanje intimnih aspekata iz privatnog života žalioca i njegove supruge, bilo da je istina ili laž, takođe je doprinelo mešanju u žaliočevo pravo na poštovanje privatnog života.
47. Što se tiče pitanja da li je mešanje bilo „u skladu sa zakonom“, Komisija konstatuje da to pitanje nikada nije bilo dovedeno u pitanje niti od strane stranaka pa ni od strane osnovnog suda u Prištini u svojoj odluci od 04. decembra 2014. godine. Komisija ne vidi razlog zašto bi to prihvatila drugačije.
48. Zadatak Komisije je da utvrdi da li je mešanje služilo legitimnom cilju i da li je pružilo „pravičnu ravnotežu“ između zahteva za opšti interes zajednice i zahteva za zaštitu osnovnih prava pojedinca (vidi *Beyeler protiv Italije* [GC], br. 33202/96, § 107, EKLJP 2000-I). Osvrnuvši se na sledeći kriterijum u članu 8. § 2, Komisija je spremna da prihvati da to da je mešanje težilo ka jednom od legitimnih ciljeva navedenih u članu 8. § 2, naročito sprečavanju nereda ili kriminala.
49. Prema tome, ostaje pitanje da li je u ovom slučaju pravična ravnoteža uspostavljena između konkurentnih javnih i privatnih interesa. U svojim podnescima ŠM tvrdi da je navođenje imena žalioca u optužnici bilo neophodno kako bi predstavili Osnovnom Sudu sve činjenice i kako bi otpočeli jedno efikasno krivično gonjenje N.K.-a. Komisija nije ubeđena tim argumentima. Komisija konstatuje da je možda bilo nemoguće da se optuži i N.K. za organizovani kriminal i da se vodi slučaj protiv njega bez pozivanja na ostale uključene strane.

Ipak, iz teksta navedenog u optužnici proističe, bez toga da služi bilo kakvoj svrsi u slučaju protiv N.K.-a, da je tužilac izneo zaključak činjenice da je žalilac počinio ozbiljan zločin. Nigde u optužnici nije jasno navedeno da žalilac u stvari nije osumnjičeni i da se nikakav krivični postupak ne vodi protiv njega. Naprotiv, on je prozvan nedvosmisleno terminom „saizvršilac“ i „šefom bande“ (vidi paragraf 9. gore). Ove izjave prema mišljenju komisije zadiru mnogo dublje od običnog opisivanja stanja sumnje.

50. Osnovni sud u Prištini je to istakao u svom nalogu od 04. decembra 2014. godine, kada su naveli da se „optužnica formulisana od strane tužioca može lako razumeti na način da je on u najmanju ruku optuženi u predmetu“ (vidi par. 15. gore). Štaviše, Komisija konstatuje da nema razloga zašto bi žalilac i ostali navodni „saizvršiooci“ trebali da se spominju imenom i prezimenom u ovoj fazi postupka i zašto nije bilo dovoljno da se na njih uputi na jedan opšti način (na primer „druge/ostale osobe“) ili koristeći njihove inicijale.
51. Isto tako, Komisija ne vidi nikakav uverljiv razlog zašto bi spominjanje privatnog života supruge žalioca kao jednog navodnog razloga za njegovu „mržnju“ prema žrtvi imalo bilo kakvu materijalnu važnost za slučaj protiv N.K.-a.
52. Sve u svemu, nikakvi argumenti nisu navedeni kako bi prikazali da slučaj krivičnog gonjenja protiv N.K. ne bi mogao da se otpočne efikasno samo opisom činjenica predstavljajući žaliočevu navodnu umešanost u prekršaje za koje se veruje da je N.K. umešan na jedan upečatljiviji način.
53. Komisija konstatuje da gore prikazana slika žalioca kao nekog ko postupa autoritativno tužilački, na način koji radije ukazuje na sigurnost nego na mogućnost ili sumnju na strani tužioca, u mogućnosti je da stigmatizuje istog i može da ima veliki uticaj na njegov privatni život i reputaciju.
54. U pogledu gore navedenog, komisija konstatuje da mešanje u pravo na poštovanje privatnog života žalioca nije dovoljno opravdano u datim okolnostima i, kao takvo, nije u srazmeri sa težnjom ka dostizanju legitimnih ciljeva. Shodno tome, doprinelo je kršenju člana 8. Konvencije.

Navodna povreda paragrafa od 1. do 3. člana 6. Konvencije

Žalbe

1. Žalilac tvrdi da je tužilac EULEX-a, javnim navođenjem da je on bio deo jedne kriminalne organizacije, prekršio član 6. § 2 Konvencije. Žalilac dodaje da je povređen član 6. § 3 Konvencije, zato što on nikada nije zvanično obavešten o prirodi i uzroku navoda iznetih protiv njega, uprkos tome što je efektno optužen za ubistvo. Štaviše, navedeno je da je žalilac

odgovoran za ubistvo, ali mu je uskraćeno pravo na pristup pravdi, da sebe brani i primeni svoja prava koja su garantovana članom 6. § 1 Konvencije. Ove odredbe, u svojim relevantnim delovima, glase kao što sledi:

Član 6. Pravo na pravično suđenje

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.

....

2. Svako ko je optužen za krivično delo smatraće se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.

3. Svako ko je optužen za krivično delo ima sledeća minimalna prava:

(a) da u najkraćem mogućem roku, detaljno i na jeziku koji razume, bude obavešten o prirodi i razlozima za optužbu protiv njega;

....

Podnesci od strane stranaka

2. ŠM je naveo da u pogledu principa nezavisnosti EULEX-ovih sudija i tužilaca, ne bi bilo prikladno sa njegove strane da komentariše primenljivost i moguće kršenje člana 6. § 2 Konvencije. On je samo potvrdio da je u svojoj presudi od 04. decembra 2014. godine, Osnovni Sud u Prištini izgleda smatrao i našao ovu odredbu primenljivom.

3. Žalilac tvrdi da je Evropski sud za ljudska prava utvrdio da koncept „optužba“ treba da bude „suštinski“, a ne „formalan“ i da je „optužba“ definisana kao „jedno zvanično obaveštenje dato jednoj osobi od strane kompetentnog organa o navodima da je ta osoba počinila krivični prekršaj“. Iako on formalno nije bio optužen, uključivanje žalioaca u optužnicu u svojstvu saučesnika u ubistvu N.D.-a jasno spada unutar ove definicije optužbe. On smatra da je javno čitanje optužnice dalo utisak da je njegova krivica bila predmet neke vrste sudske potvrde. Ipak, kao jedan ne optuženi zaverenik on nije imao mogućnosti da ospori ovu optužnicu.

Procena od strane Komisije

Komisija je već utvrdila kršenje člana 8. Konvencije, koje je osnovano na istim činjenicama, formirajući teren za navodno kršenje člana 6. Stoga Komisija smatra da nije neophodno da dalje istražuje da li je bilo povrede drugog navedenog člana. Stoga ovu žalbu proglašava neprihvatljivom.

Navodna kršenja članova 10. i 11. Konvencije

Žalbe

55. Žalilac tvrdi da je EULEX prekršio njegovo pravo da slobodno i pravedno učestvuje na demokratskim izborima tako što su uništili njegovo dostojanstvo i ugled a samim tim i njegovu političku karijeru. Žalilac se poziva na članove 10. i 11. Konvencije koji u svojim relevantnim delovima glase kao što sledi.

Član 10. Sloboda izražavanja

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice.

Član 11. Sloboda okupljanja i udruživanja

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima, uključujući pravo da osnuje sindikat i učlanjuje se u njega radi zaštite svojih interesa.

56. Žalilac tvrdi da shodno člana 10. on je imao pravo na slobodu izražavanja, što se odnosi i na političko izražavanje i pravo da slobodno izrazi svoje ideje za budućnost svoje zemlje kao njen predsednik. Slično, član 11. Konvencije garantuje njegovu slobodu za okupljanje i udruživanje, uključujući i pravo da osnuje političke stranke. Povreda ovog prava se mora proširiti na bilo koji izvršni postupak koji pokušava da učutka političke ideje pojedinca, kao što je uključivanje žaliočevog imena u optužnici.

Procena od strane Komisije

57. Komisija je već konstatovala da je uključivanje njegovog imena u optužnici kao navodnog saučesnika u ubistvu možda oštetilo njegov ugled a samim tim i njegov politički položaj. Ipak Komisija ne vidi nikakvu naznaku da je to imalo bilo kakav uticaj na njegova prava shodno člana 10. i 11. Konvencije. Prema tome komisija ove žalbe smatra neprihvatljivim, kao očigledno neosnovane.

IZ TIH RAZLOGA,

KOMISIJA, JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* pritužbe na članove 6., 10. i 11. Konvencije neprihvatljivim kao očigledno neosnovane;
2. *Konstatuje* povredu člana 8. Konvencije;

IZJAVLJUJE

Da u smislu svojih gore navedenih nalaza činjenica i zakona Komisija smatra prikladnim da dá preporuke ŠM-u, i

PREPORUČUJE SLEDEĆE POPRAVNE POSTUPKE

- a. ŠM treba da dá izjavu kojom priznaje da su okolnosti slučaja dovele do povrede prava žalioca a što se može pripisati postupcima karakterističnim za EULEX tokom sprovođenja svog izvršnog mandata;
- b. ŠM treba da obezbedi kopiju ove odluke tužiocima EULEX-a putem relevantnih kanala. Svrha dostavljanja kopije služi kao informacija za tužioce EULEX-a o opštoj prirodi obaveze da treba da učine prioritet u zaštiti prava i sloboda ne samo osumnjičenih i optuženih već i drugih osoba uključenih u slučajeve na kojima oni rade.

U ime Komisije,

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član